

Maailman laidalta Euroopan keskiöön – kansainvälistyminenkin on etäisyyksien hallintaa

Riitta Alajärvi-Kauppi, TKI-palvelupäällikkö, Lapin ammattikorkeakoulu

Eila Linna, TKI-päällikkö, Matkailupalvelujen osaamisala / MTI, Lapin ammattikorkeakoulu

Asiasanat: kansainvälisyys, digitalisaatio, arktinen alue, globalisaatio, verkostot

Sipilän hallituksen hallitusohjelman mukaan Suomi on avoin ja kansainvälinen, kieliltään ja kulttuuriltaan rikas maa. Suomen kilpailukyky rakentuu korkealle osaamiselle, kestäväälle kehitykselle sekä ennakkoluulottomalle uudistamiselle kokeiluja ja digitalisaatiota hyödyntäen. Myös opetus- ja kulttuuriministeriö on aloittanut korkeakoulujen kansainvälisen toiminnan linjausten valmistelun. Lapin ammattikorkeakoulu on ottanut tavoitteekseen nostaa kansainvälisen tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnan (TKI-toiminta) tasoa huomattavasti vuoteen 2020 mennessä.

Lapin AMKin tavoitteena on kansainvälistymisen, kansainvälisten verkostojen ja hankkeiden avulla vahvistaa omaa osaamistaan, lisätä tunnettuutta kansainvälisillä areenoilla sekä tietysti tarjota henkilökunnalleen, opiskelijoilleen ja alueen toimijoille kansainvälistymisen mahdollisuuksia. Kansainvälinen toiminta Lapin AMKissa edellyttää etäisyyksien hallinnan osaamista useilla eri tasoilla; sijaintimme harvaanasutussa pohjoisessa tarkoittaa pitkää välimatkaa joka paikkaan. Toisaalta sijaintimme ainoana kolmeen valtioon rajautuvana maakuntana on ainutlaatuinen.

Kansainvälinen toiminta Euroopan ääreisiltä alueilta haastaa organisaatiota, henkilöstöä sekä työskentelytapoja. Ääreinen sijainti edellyttää alueellista saavutettavuutta sekä joustavia matkustusyhteyksiä, ja matkustaminen vie aikaa ja rahaa. Kansainvälistymisen haasteita ovat vielä tänäkin päivänä myös kielelliset ja kulttuuriset raja-aidat. Lappilainen yritys rakenne on pirstoutunut, suurin osa yrityksistä on pieniä eikä niillä välttämättä ole resursseja kehittämiseen eikä välttämättä halua kasvuun ja kansainvälistymiseen. Nykyisin käytetään jo hyvinkin paljon erilaisia etätyövälineitä ja kokouksia hoidetaan etäyhteyksin. Se ei kuitenkaan kokonaan voi korvata henkilökohtaista kohtaamista, läsnäoloa tai tapaamisia kumppaneiden kesken. Tosin

etäyhteydet mahdollistavat oman työpaikan ja työtehtävien hoitamisen joustavasti myös matkojen aikana. Tätäkin artikkelia on kirjoitettu bussissa matkalla Madridista Soriaan.

Sijaintimme tarjoaa myös mahdollisuuksia, joita usein ei tulla ajatelleeksikaan. Suomalaisilla on hyvä maine tunnollisina ja ahkerina tekijöinä. Alueellinen sijainti pohjoisessa on houkutteleva, kun etsitään kumppaneita hankekonsortioon, johon edellytetään laajaa eurooppalaista kattavuutta. Toimintamme ja tunnettuutemme vahvana ja osaavana hanketoimijana myös houkuttaa. Määrätietoinen esilläolo, innovatiivisuus ja edelläkävijyyt mm. älykkään erikoistumisen ohjelmatyössä ovat lisänneet uskottavuuttamme ja tunnettuuttamme viimeaikoina jopa komission tasolla asti. Voimme tulevana vuosina viisaasti hyödyntää tunnettuuttamme kansainvälisten verkostojen vahvistamisessa ja edelleen kansainvälisen rahoituksen hankinnassa.

Kansainvälisen toiminnan tulokset eivät kuitenkaan tule itsestään. Organisaatiolta edellytetään kansainvälisen toiminnan linjaamista, henkilöstöltä kansainvälisten toimintamallien ja – rakenteiden tuntemusta, rahoitusinstrumenttien tuntemusta sekä aktiivisuutta kansainvälisten mahdollisuuksien tunnistamisessa ja niiden hyödyntämisessä. Lisäksi tietysti tarvitaan työkalujen ja – menetelmien kehittämistä sille tasolle, että ne mahdollistavat aktiivisen toiminnan myös pohjoisesta käsin.

Lapissa myös alueella tapahtuva verkostoituminen ja yhteistyö kansainvälistymisessä mahdollistavat resurssien tehokkaamman käytön ja tuloksekkaamman toiminnan. Maakunnallinen Arctic Smartness – kehittämistyö on jo nyt osoittanut vahvuutensa toimijoiden yhteisenä ponnistuksena kansainvälistymisen eteen.

Lapin ammattikorkeakoulussa on vahvasti panostettu TKI-toiminnan ja opetuksen integraatioon. Myös kansainvälisessä toiminnassa olisi tärkeää ja kaikille eduksi, että opettajien ja TKI-henkilöstön voimia yhdistetään. TKI-henkilöstön kansainvälistymisagendalla pitäisi olla myös opetuksen kansainvälistymisen edistäminen ja vastaavasti opettajien ja opiskelijoiden vaihtojen yhteydessä pitäisi edistää myös TKI-toiminnan kansainvälistymistä. Tätä tavoitetta toteuttamaan tarvitaan yhteistyötä ja yhteisiä työkaluja. Kansainvälisessä toiminnassa käytettävä materiaali pitää olla monipuolisesti toimintaa esittelevää, osapuolten tulee tietää riittävästi toistensa toiminnasta ja tietysti myös korvien välissä pitää olla ajatus yhteisten asioiden hoitamisesta – käytännön välineitä kehittämiseen etäisyyksistä huolimatta. Ilman organisaation panostusta kansainvälistyminen ei ole tuloksellista. Strategia ohjaa sisältöjä, mutta tarvitaan myös

resursointia tekemiseen – rahaa ja aikaa. Lisäksi tarvitaan hyvät yhteydet ja välineet siihen, että oman työn ja tehtävien hoitaminen on mahdollista myös matkojen aikana. Tarvitaan myös selkeät tavoitteet toiminnalle – mitä tuloksia kansainväliseltä toiminnalta edellytetään ja miten niitä mitataan.

Kansainvälistyminen on elinehtomme ja selviytymisstrategiamme globaalissa kilpailussa. Määrätietoisella työllä teemme visiomme todeksi ja vuonna 2020 olemme sen mukaisesti *painoaloillamme arktisen osaamisen edelläkävijä sekä kansainvälisesti arvostettu kouluttaja, kehittäjä ja kumppani. Lappilaiselle tietotaidolle, koulutukselle, tutkimukselle ja kehitykselle on kasvavaa kysyntää kun globaali mielenkiinto on kääntynyt kohti arktisia alueita.*